

נפתלי אהרן וקשטיין
ויתילדו / המאגר העולמי לכתבי היוחסין
 רבי ינאי 56/12 אשדוד
 טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905

לתשומת לבכם, כתובת הדוא"ל הישנה שלנו - vekshtein@bezeqint.net - בוטלה!
כתובת הדוא"ל החדשה היא מעתה: 0765104905@bezeqint.net

ויתילדו

164

מֶרֶן הַ"חֶתֶם סוֹפֵר" זי"ע: "שלא יבש המעין ולא יקצץ האילן"

מאמר ראשון בסידרה - שושלת היוחסין מדור לדור

שמועה נאה שמענו במעלות היוחסין משמו של הגה"ק רבי אברהם שמואל בנימין סופר - אב"ד ור"מ דק"ק פרעשבורג - בעל ה"חשב סופר" זי"ע, בנו של הגה"ק רבי עקיבא סופר - אב"ד ור"מ דק"ק פרעשבורג - בעל ה"דעת סופר" זי"ע, בנו של הגה"ק רבי שמחה בונם סופר - אב"ד ור"מ דק"ק פרעשבורג - בעל ה"שבט סופר" זי"ע, בנו של הגה"ק רבי אברהם שמואל בנימין סופר - אב"ד ור"מ דק"ק פרעשבורג - בעל ה"כתב סופר" זי"ע, בנו של הגאון הקדוש רבן של כל בני הגולה מֶרֶן רבינו משה סופר - אב"ד ור"מ דק"ק פרעשבורג - בעל ה"חתם סופר" זי"ע, חתנו של הגאון הקדוש רבן של כל בני הגולה מֶרֶן רבינו עקיבא איגר - אב"ד ור"מ דק"ק פוזנא זי"ע. וכך אמר: שלמה המלך ע"ה - החכם מכל אדם, אמר, "חושך שבטו שונא בנו ואוהבו שחרו מוסר", (משלי יג, כד), ויש לבאר ברמיזה דחכמתא, "חושך שבטו" - החושך מלומר לבניו מאיזה שבט הוא, מה הוא יחוסו ומי אלו אבותיו למעלה בקודש, הרי הוא "שונא בנו" - עד כדי כך!

* * *

מה נאה להסמיק בענין זה עובדה נפלאה שפורסמה לאחרונה בספר "שר התורה" עמוד 520, מחיי הגאון הקדוש רבי דוב בעריש ויידענפלעד מטשעבין זי"ע, שכאשר נשתדך תלמידו הרה"ח רבי אברהם יוסף שפירא עם בתו של בעל ה"חשב סופר" הנ"ל, היה הגאון מטשעבין שרוי בשמחה מיוחדת. וכל כך למה?

שכן שכן רבי אברהם יוסף הוא בן אחר בן להרה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע. אביו, רבי פינחס שפירא, היה בנו של הגה"ק רבי אלטר אליקים שרגא שפירא - אב"ד דק"ק וויקנא - בעל ה"שם משמעון", בנו של הרה"ק רבי חיים שמעון שפירא מטלוסט, בנו של הרה"ק רבי דוב בער'טשי שפירא מטלוסט, בנו של הרה"ק רבי יהודה מאיר שפירא משפיטובקא, בנו של רבינו הקדוש רבי פינחס שפירא מקאריץ זי"ע.

ומאחר שהחתן הוא מצאצאי הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע, אשר בניו היו כמעין "בר פלוגתא" של זקינו של המחותן - הגה"ק רבי עקיבא איגר זי"ע - בענין הש"ס דסלאוויטא, הנה

נפתלי אהרן וקשטיין ויתילדו / המאגר העולמי לכתבי היוחסין

רבי ינאי 56/12 אשדוד

טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905

לתשומת לבכם, כתובת הדוא"ל הישנה שלנו - vekshtein@bezeqint.net - בוטלה!

כתובת הדוא"ל החדשה היא מעתה: 0765104905@bezeqint.net

נתקיים כאן: "מחלוקת שהיא לשם שמים - סופה להתקיים" ... וכעין מה שאמרו בגמרא "שלא נמנעו לישא אלו מאלו"...

* * *

במאמר שלפנינו, נערוך בס"ד את שושלת אבותיו הקדושים של ראש המשפחה - מרן בעל **"החתם סופר"** זי"ע, אשר מקור מוצאו ממשפחות מיוחסות בישראל, חוטרים מגזע גאונים וצדיקים מפורסמים, מגזע אראלים ואילי תרשישים, ראשי משפחות קדושים וטהורים בין חכמי קהילות פרנקפורט דמיין לדורותיהם, נחלי איתנים מפכים בעולם התורה שהצמיחו פירות ופירי פירות לדורות עולם, והתקיימה בהם ברכתו של נכדם חביבם - מרן ה"חתם סופר" זי"ע - "אשר ברך משה איש האלקים" את יוצאי חלציו וזרעו אחריו - בצוואתו המפורסמת: **"שלא יבש המעיין ולא יקצץ האילן פרי עץ חיים וקיים אמן"**.

המקור העיקרי לפרקים שלפנינו, הינם על פי מחקרו המקיף של ידידינו חוקר היוחסין הרב **דובעריש וועבער מבורו פארק**, כפי שנערך על ידו בספר "צור חוצבתם", המצורף לספר "חיים שיש בהם" על מסכת אבות. הוספנו עליהם פרטים רבים מפרי מחקרנו בס"ד, ומפרי מחקריו של ידידינו הגאון המופלא בבקיאותו ובידיעותיו **רבי יוס טוב ליפמאן ראקאו שליט"א - מרבני לונדון יצ"ו**, מרשימותיו אשר העביר לנו בתשואות חן ובלונ"ח.

* * *

אך למותר הוא לנו להרחיב בתולדותיו של אותו גאון וקדוש זי"ע המפורסם בהערצת קודש בקרב בית ישראל לדורו ולדורות בשם: **"החתם סופר"** זי"ע, על שם חיבוריו הנפוצים בבתי ישראל בכל מקומות שהם. סיפור תולדותיו פרושה היא וערוכה בספרות עניפה, ומצויה לעין כל המתעניין בכך. בכל זאת נציין בקצרה פרטים מספר מתולדותיו. וכבר כתב הרמב"ם ז"ל בלשונו הזהב במסכת אבות, **כי הדיבור הנאהב הוא לשבח החכמים ולהודות מעלותיהם כדי שייטב מנהגיהם בעיני בני אדם וילכו בדרכיהם**.

מרן ה"חתם סופר" זי"ע נולד בערב שבת קודש, יום ז' בתשרי שנת תקכ"ג, סמוך לזמן קבלת שבת, בפרנקפורט שעל נהר מיין. מילדותו, ניכר בקדושתו ובכשרונותיו הגאונים, וכבר מגיל רך היו שגורים על פיו כמה מסכתות בשלימותם על בוריים. החל מהיותו כבן תשע, החל ללמוד אצל רבו הקדוש **רבי נתן אדלר מפרנקפורט** זי"ע, ונתקשר אליו מני אז בעבותות אהבה בקשר אמיץ עד עולם, עד שגילה לפניו את כל תעלומות החכמה וסודות התורה. לימים, עבר להתגורר בבית רבו, מפתו אכל ומימיו שתה. בהיותו כבן ט"ו, סיים את כל הש"ס. כמו כן, היה תלמידו המובהק של הגה"ק **רבי פינחס הלוי הורוויץ - בעל ה"הפלאה" מפרנקפורט** זי"ע.

תחילה ישב בפרוסניץ, ושם הרביץ תורה לרבים. בשנת תקמ"ה, נשא שם את הרבנית מרת

נפתלי אהרן וקשטיין ויתילדו / המאגר העולמי לכתבי היוחסין

רבי ינאי 56/12 אשדוד

טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905

לתשומת לבכם, כתובת הדוא"ל הישנה שלנו - vekshtein@bezeqint.net - בוטלה!

כתובת הדוא"ל החדשה היא מעתה: 0765104905@bezeqint.net

שרה ע"ה, בת רבה של העיר הגאון **רבי משה יערוויטץ**. לאחר שקיבל הצעת רבנות מקהילת דרעזניץ, כיהן שם עד שנת תקנ"ח, שאז התקבל לאב"ד דק"ק מאטערסדארף שבהונגריה. בשנת תקס"ב, עלה לכהן פאר ברבנות פרעשבורג ונתקבל שם לרב ואב"ד, ועל שמה נודע לתהילת עולמים. מאז, זרחה שמשו כמנהיג הדור בכל רחבי הונגריה, ושמעו יצא בכל הארץ. שמו נתפרסם כאחד מארזי הלבנון, ורבים דרשו לפתחו לקבל תורה מפיו. שם והקים את ישיבתו הגדולה עם מאות תלמידים אשר גדלו להיות גדולי הוראה, ומהם נתפשטה תורה בכל הונגריה.

בשנת תקע"ב, נתאלמן רח"ל בלא שזכה לזשי"ק מזיווג זה, ונשא בשנית את הרבנית מרת שרל ע"ה, שהעמידה לו בנים ובנות דור ישרים יבורך, שהמשיכו את מסורת אבותיהם למעלה בקודש. היא היתה בתו של הגאון הקדוש המפורסם **רבי עקיבא איגר מפוזנא** זי"ע, והתאלמנה אז מבעלה הגאון **רבי אברהם משה אב"ד דק"ק פילא**. חותנו הגאון חיבבו כבנו ממש ואהבו ביותר. מני אז, הרביץ תורה לרבים ביתר שאת, והעמיד תלמידים הרבה. משיבתו הרממתה בפרעשבורג, יצאו גדולי עולם מנהיגי הדור בתקופתו.

מכל רחבי תבל הריצו אליו אגרות ומכתבים לדעת את המעשה אשר יעשון, ועל פיו ישק כל דבר. תשובות לאלפים שיגר לגדולי דורו, ומהם התחבר ספרו המפורסם "שו"ת חת"ס סופר". כמו כן, כתב חידושים רבים על התורה והש"ס ודרשות. רוח הקודש הופיעה בבית מדרשו, והועד על תשובותיו שהם בבחינת "שכינה מדברת מתוך גרונו". בשנת תקע"ה אחר המהפכה הצרפתית הגיעה גם להונגריה רוח הרפורם, אז נתגלה בכל כוחו בהיותו לוחם מלחמת ה' צבקות, ויצא נגד המתחדשים במלחמת חרמה, עד כי נבדלו להיות קהילה נפרדה ההולכים בתורת ה'.

מון ה"חתם סופר" זי"ע נפטר ביום כ"ה בתשרי שנת ת"ר, ומנו"כ בפרעשבורג. זוגתו הרבנית ע"ה, נפטרה ביום י"ח באדר שנת תקצ"ב, ומנו"כ בפרעשבורג. לאחר פטירתה, נשא בשלישית את אלמנתו של הגאון **רבי צבי הירש חריף-העלער בעל "טיב גיטין"**. מפורסמת צוואתו המסתיימת בברכת: **"שלא יבש המעיין, ולא יקצץ האילן, פרי עץ חיים וקיים, אמן"**.

פרק א

משפחת "סופר" - מדור לדור

א. הגאון הקדוש **רבי משה סופר** - מון ה"חתם סופר" זי"ע - אב"ד ור"מ דק"ק **פרעשבורג**. את תולדותיו בקודש ראינו למעלה.

ב. בן **רבי שמואל סופר** - מק"ק **פרנקפורט דמיין**. נולד בין השנים: תע"ט-תפ"ב, [תע"ט - שנת פטירת המהרש"ך, שעל שמו נקרא. תפ"ב - שנת פטירת אביו]. נפטר ביום ט"ו בסיון שנת

נפתלי אהרן וקשטיין ויתילדו / המאגר העולמי לכתבי היוחסין

רבי ינאי 56/12 אשדוד

טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905

לתשומת לבכם, כתובת הדוא"ל הישנה שלנו - vekshtein@bezeqint.net - בוטלה!

כתובת הדוא"ל החדשה היא מעתה: 0765104905@bezeqint.net

תקל"ט. זוגתו, הרבנית הצדקנית המפורסמת מרת רייזל ע"ה, נפטרה ביום י"ז באדר שנת תקפ"ב. בנה - ה"חתם סופר", העיד עליה, ש"לא עשה ה' אלקים דבר גדול בעולם, שלא גילה לאמי בחלוס".

ג. בן **רבי משה סופר - מק"ק פרנקפורט דמיין**. נפטר ביום י"ז בשבט שנת תפ"ב. זוגתו מרת ריזכה ע"ה, נפטרה ביום א' דר"ח אייר שנת תצ"א.

ד. בן **רבי שמעון סופר - נאמן דק"ק פרנקפורט דמיין**. סופר ונאמן קהילת פרנקפורט-דמיין. נפטר בליל שב"ק, יום כ"ח בניסן שנת ת"צ. ושם אשתו, מרת ביילה ע"ה. נפטרה ביום ו' באדר שני שנת תצ"ט. רבי שמעון סופר ואביו רבי משה סופר כתבו את "קונטרס השמות" הנמצאים ברשימת הגיטין הקדמונים שסודרו ע"י רבני פרנקפורט, ואת השמות הנמצאים בגיטין שנכתבו על ידם. הקונטרס נדפס ע"י רבי מרדכי הורוויץ בספרו "מטה לוי" [פרנקפורט תרנ"א].

ה. בן **רבי משה סופר - נאמן דק"ק פרנקפורט דמיין**. סופר ונאמן קהילת פרנקפורט-דמיין, משנת ת"ג, ועד פטירתו ביום ט' בכסלו שנת תמ"ח. ושם אשתו, מרת פרומעט ע"ה. נפטרה ביום כ"ט בסיון שנת תנ"א.

ו. שהיה מצאצאי **רבי שמעון אשכנזי מפרנקפורט דמיין - רבי שמעון הדרשן - בעל ה"ילקוט שמעוני"**. להלן, ננסה לבדוק בס"ד אם אנו יודעים כיצד נמנים משפחת ה"סופרים" עם יוצאי חלציו של ה"ילקוט שמעוני".

פרק ב

משפחת שאטין

רבי משה ב"ר שמעון סופר מפרנקפורט, הנ"ל פרק א' אות ג', היה :

א. חתן **רבי שמואל הכהן שאטין - בעל "כוס הישועות" - אב"ד דק"ק פרנקפורט דמיין - המהרשש"ך**. נולד בשנת ת"ד בעיר "שאטין" שבמדינת "העסין". בנעוריו שימש במשך כשנה כאב"ד דק"ק דראמשטאט, [על מקום אביו]. לאחר מכן, עבר לפרנקפורט, ושם שימש כריש מתיבתא בעיר עד לפטירתו. תקופה מסויימת, שימש שם גם כאב"ד. נחשב לאחד מגאוני וקדושי דורו. נפטר בפרנקפורט ביום י"ח בתמוז שנת תע"ט, ושם מנו"כ. מחבר: "כוס הישועות - חידושי מהרשש"ך", על הש"ס. [דבר פלא. בהסכמת ה"דברי יחזקאל" משינאווא, באחד ממהדורות הספר, הוא מתאר את המחבר: "כי נראה לאדם גדול בתורה היה!" ומעיר על כך המהדיר, שאמר לו על כך הרבי הקדוש משינאווא: "אשר לכאורה לפלא ייחשב לכתוב זאת על גאון מפורסם אשר מוניטין שלו יצא בעולם, והוא יען כי המחבר זללה"ה יבקש בהקדמתו שלא להרבות עליו תוארים ושבחים, ולזאת מורא יעלה על ראשי שלא אמלא את בקשת המחבר זללה"ה, ע"כ קצרתי במקום

נפתלי אהרן וקשטיין ויתילדו / המאגר העולמי לכתבי היוחסין

רבי ינאי 56/12 אשדוד

טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905

לתשומת לבכם, כתובת הדוא"ל הישנה שלנו - vekshtein@bezeqint.net - בוטלה!

כתובת הדוא"ל החדשה היא מעתה: 0765104905@bezeqint.net

שראוי להאריך". זוגתו, הרבנית מרת חנה ע"ה, נפטרה ביום ב' באייר שנת תע"ב.
ב. בן **רבי יוסף יוזפא הכהן**. יש מציינים אותו כאב"ד דק"ק דראמשטאט. יש כותבים שהוא
היה מצאצאי רבינו אהרן הכהן מלוניל.

פרק ג

משפחת כהנים מפרנקפורט

בעל "כוס הישועות", הנ"ל פרק ב אות א', היה:

א. חתן **רבי שלמה זלמן הכהן מפרנקפורט דמיין**. נפטר ביום כ' באייר שנת תמ"ה. זוגתו,
מרת בלימלן ע"ה, נפטרה ביום כ"ט בכסלו - יומי דחנוכה - שנת תע"א.
ב. בן **רבי נתן הכהן - דיין בפרנקפורט דמיין**. נפטר ביום ר"ח אדר שנת ת"נ, ומנו"כ
בפרנקפורט. זוגתו, מרת הינדכן ע"ה, נפטרה ביום כ' בכסלו שנת תל"ו.
ג. בן **רבי שמעון הכהן גינצבורג - דיין בפרנקפורט דמיין**. נפטר ביום ט' בסיון שנת שפ"ד,
ומנו"כ בפרנקפורט. זוגתו, מרת שינלין ע"ה, נפטרה ביום י"ד באייר שנת שפ"ח.
ד. בן **רבי שלמה זלמן הכהן מפרנקפורט דמיין**. מפורסם בשם: "ר' זלמן רייזמן" - על שם
העיר "רייס" שבביערן. נפטר בשנת נש"א. זוגתו, בת דודתו, מרת בינלין ע"ה, בת דודו אחי אביו -
רבי קלונימוס קלמן הכהן שנפטר בשנת שמ"ג. חמותו מרת ריזלין ע"ה, נפטרה ביום כ"ז בכסלו -
יומי דחנוכה - שנת שני"ז.

ה. בן **רבי מאיר הכהן מפרנקפורט דמיין**. נפטר בשנת שי"ז. זוגתו, מרת גוטלין ע"ה.

ו. בן **רבי קלמן הכהן כ"ץ**. ושם זוגתו, מרת שינלין ע"ה.

ז. בן **רבי נתן נטע הכהן כ"ץ - דיין בפרנקפורט דמיין**.

* * *

רבי נתן נטע הכהן מפרנקפורט הנ"ל, היה:

ח. חתן **רבי יצחק עסלינגען מבאפפינגען**.

ט. בן **רבי מאיר - מק' עסלינגען**.

* * *

רבי מאיר הכהן מפרנקפורט הנ"ל, היה:

י. חתן **רבי שאול בינגן**. נפטר בשנת רח"צ. זוגתו, מרת צירלין ע"ה.

נפתלי אהרן וקשטיין

ויתילדו / המאגר העולמי לכתבי היוחסין

רבי ינאי 56/12 אשדוד

טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905

לתשומת לבכם, כתובת הדוא"ל הישנה שלנו - vekshtein@bezeqint.net - בוטלה!

כתובת הדוא"ל החדשה היא מעתה: 0765104905@bezeqint.net

פרק ד

משפחת חזן

- רבי שמואל סופר - אבי ה"חתם סופר", הנ"ל פרק א' אות ב', היה:
- א. חתן **רבי אלחנן חזן מפרנקפורט דמיין**. נפטר ביום ב' דר"ח אלול שנת תק"ג. ושם אשתו, מרת הינדל ע"ה, נפטרה בליל אחרון של פסח שנת תקי"ח.
- ב. בן **רבי יעקב רפאל חזן מפרנקפורט דמיין**. משורר בפרנקפורט דמיין. נפטר ביום ט"ז בתשרי - יום ב' דחג הסוכות - שנת תע"ג. ושם אשתו, מרת גיטל ע"ה.
- ג. בן **רבי שלמה זלמן חזן מפרנקפורט דמיין**. משורר בפרנקפורט דמיין. נפטר ביום כ"ב באדר שנת תס"ח.

פרק ה

משפחת לייטער

- רבי יעקב רפאל חזן מפרנקפורט, הנ"ל פרק ד' אות ב', היה:
- א. חתן - בזיוו"ש - **רבי דוד לייטער מפרנקפורט דמיין**. נפטר ביום כ"ח באייר שנת תנ"ב, ומנו"כ בפרנקפורט.
- ב. בן **רבי אלחנן לייטער מפרנקפורט דמיין**. נפטר ביום ט"ו בטבת שנת ת"כ, ומנו"כ בפרנקפורט.
- ג. בן **רבי מאיר בינגן לייטער מפרנקפורט דמיין**. נפטר ביום י"ז באלול שנת ת"י. זוגתו, מרת גוטל ע"ה. סבירות גבוהה שרבי מאיר זה היה זקינו של **הש"ך זי"ע**, וכפי שנרחיב בהמשך הסידרה בס"ד.

* * *

- רבי מאיר בינגן לייטער מפרנקפורט הנ"ל, היה:
- ד. חתן **רבי נתן מהילדסהיים**. עלה לארץ הקודש, והתיישב בירושלים עיה"ק תובב"א. זוגתו, מרת שפרינץ ע"ה, נפטרה ביום ג' בכסלו שנת שס"א.

פרק ו

בעל ספר "החיים" אחיו של המהר"ל מפראג / סגולה קדומה

* * *

- רבי נתן מהידלסהיים, הנ"ל פרק ה' אות ד', היה:
- א. חתן **רבי חיים - אב"ד דק"ק פרידבורג - בעל ספר "החיים"**.

נפתלי אהרן וקשטיין

ויתילדו / המאגר העולמי לכתבי היוחסין

רבי ינאי 56/12 אשדוד

טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905

לתשומת לבכם, כתובת הדוא"ל הישנה שלנו - vekshtein@bezeqint.net - בוטלה!

כתובת הדוא"ל החדשה היא מעתה: 0765104905@bezeqint.net

ב. בן רבי בצלאל מפוזנא - אבי המהר"ל מפראג זי"ע. מחשובי תושבי וורמייזא, ולאחר מכן בפוזנא. מסופר אודותיו, שאביו ר"ח שלח את שני בניו ללמוד מפי המהרש"ל, ואת רבי בצלאל לא שלח אתם. ובכה לאביו מדוע לא שלח אותו, והרי הוא חריף מהם. בירכו אביו, שבזכות זה שנשאר לשמש אותו, יצאו ממנו ארבעה אורות. רבי חיים מוורמייזא בעל ספר החיים. אולם, כבר הרחבנו ב"ויתילדו" מה שיש לדון בסיפור זה, ואין כאן המקום להאריך בכך.

ג. בן רבי חיים מוורמייזא. כזכור, וכפי שכבר הרחבנו על כך רבות במאמרים קודמים, יש המוסיפים על השושלת עוד דורות נוספים, אולם אין להם כל בסיס. לאחרונה הוברר שאין קשר משפחתי בין רבי חיים מוורמייזא לבין רבי יהודא ליוואי הזקן מפראג. כיום אנו יודעים בבירור שגם אם נניח שרבי חיים היה אכן מבני משפחתו של "רבי ליוואי מפראג", אך בוודאי שהוא לא היה מצאצאיו.

* * *

סגולה נפלאה נשאר בידינו אשר מקורו טהור משמו של רבי חיים מוורמייזא זי"ע, וכפי שהעלה לזכרון בספר הקדמון "טהרות הקודש" שנדפס בשנת תצ"ג, בפרק ד', עמוד ל"ז, וז"ל:

"וזאת אשר שמעתי ועל השמועה נשענתי, וגם בשם אדם גדול מצאתי, בכן לומר פסוקי בטחונות להזהיר באתי. אם אפשר בכל יום - מה טוב, ועל פי הכרח - פעם אחת בשבוע - לרוב. ואלה דברי החכם אשר מצאתי כתוב בשמו, ראוי וטוב לומר פסוקי בטחונות בכל יום ויום, וראוי לזה מהזוהר וכו', ונ"ל שעל פי מאמר הקדוש הזה יסדו לומר פסוקי הבטחונות, והיו לאחדים בידם לקרותם בכל יום, כדי לחזק בטחונם בה', עד כאן לשונו. ודעו רבותי, אין לך אדם מישראל אשר לא ישם בטחונם בה', כי אפילו הפחותים שבישראל אומרים בה' בטחתי כי לא יעזבני, וכל שכן אנשי מעשה ובני עליה, ומה לנו להזהיר כ"כ בבטחון הנ"ל... על כן באנו עוד להזהיר שיאמר כל אדם פסוקי בטחונות, ואז יתקין ביה בקודשא בריך הוא כדבעי. וגם מהטעם שמצאתי כתוב עוד שם בדברי החכם הנ"ל, שהעידו שהמה מסוגלים לבטל בהם כל גזירות רעות, ובדוק ומנוסה היה לו בכמה מערכות מלחמה, שהי' אומרים פסוקים הללו ושמו בטחונם בה' והי' ניצולים. וגם הם מסוגלים לבעלי משא ומתן לאומרים על הדרכים, וגם בביתם קודם עסקיהם. וכאשר זכרנו לעיל בשם של"ה זללה"ה מה שתיקן לומר קודם הליכתו למשא ומתן, וסוף דבריו והבוטח בה' חסד יסובבנו, נמצא כולם פה אחד אמרו ולדבר אחד נתכוונו, להזהירנו ולהחזיק בטחונינו בה' ולהיות חוסים בו ולהשליך עליו יהבינו, והוא ישלח ברכה באסמינו. הגה"ה. ואחר כך מצאתי כתוב בשל מי אמר החכם הנ"ל הדברים האלה, והנה יצא מפי צדיק הגאון הגדול המופלא ומופלג בדורו מ"ו מוהר"ר ליב אשר עטרת מלכותו היה בק"ק פראג ואגפ"י, וגם הנה הוגד מפי אביו זקינו של הגאון מוהר"ל הנ"ל, שהדבר הזה היה מקובל בידם מקדמונים, שבכמה מערכות

נפתלי אהרן וקשטיין

ויתילדו / המאגר העולמי לכתבי היוחסין

רבי ינאי 56/12 אשדוד

טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905

לתשומת לבכם, כתובת הדוא"ל הישנה שלנו - vekshtein@bezeqint.net - בוטלה!

כתובת הדוא"ל החדשה היא מעתה: 0765104905@bezeqint.net

מלחמה בדקו הדבר שבטחו בה', והיא שעמדה להם, וכדי לסמוך על זה כל בית ישראל על כל צרה שלא תבא". עכ"ל קדשו של בעל ה"טהרות הקודש" זי"ע.
[מענין לענין באותו ענין, כדאי להעתיק כאן גם את דברי ה"חינוך" בפרשת שופטים, מצוה תקי"ב: "הזכירו לומר מזמורים אלו, שיש בהם דברים יעוררו הנפש היודע אותם, לחסות בה' ולהשים בו כל מבטחו, ולקבוע בלבבו יראתו, ולסמוך על חסדו וטובו, ומתוך התעוררות על זה, יהיה נשמר בלי ספק מכל נזק", עכ"ל].

פרק ז

משפחות: בינגא, אופנהיים, בלין

רבי אלחנן חזן מפרנקפורט, הנ"ל פרק ד' אות א', היה:
א. חתן רבי זלמן בינגא מפרנקפורט דמיין. נפטר ביום כ"ד בניסן שנת תפ"ה, ומנו"כ בפרנקפורט.

ב. בן רבי ישראל בינגא מפרנקפורט דמיין. נפטר ביום י"ז בכסלו שנת תמ"ד. זוגתו, מרת רייזל ע"ה, נפטרה ביום ערב ר"ח שבט שנת תע"ט.

* * *

רבי ישראל בינגא הנ"ל, היה:

ג. חתן - בזיוור - רבי נפתלי הירץ אופנהיים - פרנס ומנהיג בק"ק פרנקפורט דמיין. נפטר ביום כ"ט בסיון שנת ת"נ. זוגתו, מ' גיטלן ע"ה.

ד. בן רבי יוסף יהודה לייב אופנהיים - פרנס ומנהיג בק"ק פרנקפורט דמיין. נפטר ביום ערב ר"ח ניסן שנת תט"ו. זוגתו, מרת פרומט ע"ה, נפטרה ביום ט"ז בטבת שנת ת"ט.

ה. בן רבי משה אופנהיים - פרנס ומנהיג בק"ק פרנקפורט דמיין. נפטר ביום י"ד באדר - יום הפורים - שנת שפ"ו.

ו. בן רבי יהודה ליוואי אופנהיים מוורמייזא. תחילה ישב בוורמייזא, ומשם עבר לפרנקפורט דמיין.

* * *

רבי יהודה ליוואי אופנהיים הנ"ל, היה:

ז. מצאצאי רבינו שמעון הפייטן ממגנצא.

ח. בן רבינו יצחק.

* * *

נפתלי אהרן וקשטיין

ויתילדו / המאגר העולמי לכתבי היוחסין

רבי ינאי 56/12 אשדוד

טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905

לתשומת לבכם, כתובת הדוא"ל הישנה שלנו - vekshtein@bezeqint.net - בוטלה!

כתובת הדוא"ל החדשה היא מעתה: 0765104905@bezeqint.net

רבי יוסף יהודה לייב אופנהיים הנ"ל, היה:

ט. חתן רבי שמואל אברהם בלין מוורמייזא.

י. בן רבי אליעזר זיסמאן בלין מוורמייזא.

יא. בן רבי אליהו בלין מוורמייזא.

יב. בן רבי משה בלין מוורמייזא.

יג. בן רבי אליהו בלין מוורמייזא.

פרק ח

משפחות: כ"ץ, ריינבאך, ז"ק

רבי נפתלי הירץ אופנהיים, הנ"ל פרק ז' אות ג', היה:

א. חתן רבי שלמה זלמן כ"ץ מפרנקפורט דמיין.

ב. בן רבי משה נתן הכהן מפרנקפורט דמיין.

ג. בן רבי קלונימוס קלמן הכהן - דיין בק"ק פרנקפורט דמיין.

* * *

רבי משה נתן מפרנקפורט הנ"ל, היה:

א. חתן רבי פינחס זעליגמאן ריינבאך מפרנקפורט דמיין.

ב. בן רבי ישראל ריינבאך - אב"ד דק"ק פרנקפורט דמיין.

* * *

רבי ישראל ריינבאך מפרנקפורט הנ"ל, היה:

א. חתן רבי זעלימאן ז"ק - אב"ד דק"ק נירנבורג.

ב. בן רבי שמעון ז"ק - אב"ד דק"ק נירנבורג.

פרק ט

שושלת רבי עקיבא אייגר / משפחת ה"לבוש" זי"ע

מרן ה"חתם סופר" זי"ע, הנ"ל פרק א' אות א', היה:

א. חתן - בזיוו"ש - רבי עקיבא אייגר - אב"ד דק"ק פוזנא. נולד ביום א' במרחשון שנת

תקכ"ב באיזשטאט. בהיותו בן י"ג נסע לברסלאו שבאשכנז ללמוד אצל דודו הגאון רבי בנימין

וואלף אייגר. בשנת תק"מ נשא את זוגתו בזיוו"ר הרבנית מרת גליקא ע"ה. ממנה, נולד לו בתו

הרבנית ע"ה - אשת ה"חתם סופר". ישב בליסא, והעמיד תלמידים רבים. ביום כ' בסיון שנת

תקנ"ג, בשריפה הגדולה שהיתה שם, נשרף ביתו, ובית חותנו, ולא יכל חותנו עוד להחזיקו,

נפתלי אהרן וקשטיין ויתילדו / המאגר העולמי לכתבי היוחסין

רבי ינאי 56/12 אשדוד

טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905

לתשומת לבכם, כתובת הדוא"ל הישנה שלנו - vekshtein@bezeqint.net - בוטלה!

כתובת הדוא"ל החדשה היא מעתה: 0765104905@bezeqint.net

ויביאוהו אנשי ראויטש אצלם, ובשנת תקנ"א נתקבל לאבד"ק פרידלאנד. בשנת תקע"ה נתעלה לאבד"ק פוזנא, בשנת תקצ"ו בקשוהו לקבל הרבנות דק"ק ווילנא, אבל לא נעתר להם. נפטר ביום י"ג בתשרי שנת תקצ"ח, ומנו"כ בפוזנא. זוגתו הרבנית ע"ה, נפטרה ביום י"ב באדר ראשון שנת תקנ"ו. בזיווגו השני - נשא את מרת בריינדל ע"ה, בת גיסו - חתן חותנו הראשון - הגאון רבי יהושע פיבלמן הלוי - דומ"ץ ליסא ואב"ד דק"ק סאטמאר.

ב. בן רבי משה גינז מאייזנשטאט. נפטר ביום ט"ז בשבט שנת תק"נ, ומנו"כ באייזנשטאט. זוגתו, מרת גיטל ע"ה, נפטרה ביום י"ח באייר - ל"ג בעומר - שנת תקל"א.

ג. בן רבי שמואל מרגליות יפה שלעזינגער מאייזנשטאט. נפטר ביום י"ח בניסן שנת תקט"ז, ומנו"כ באייזנשטאט. זוגתו, מרת שרל ע"ה, נפטרה ביום י"ד בתמוז שנת תקי"ז.

ד. בן רבי אשר אנשיל מרגליות יפה מגינז. מ"גינז", עבר ל"אייזנשטאט", ושם נפטר ביום טוב שני של ראש השנה שנת תצ"ה.

ה. בן רבי מרדכי מרגליות. נהרג עקד"ה בקלויסטרניבורג, בשנת תמ"ג, הי"ד.

ו. בן רבי משה מרגליות. מחסידי קהילת ווינה. נפטר בשנת ת"י.

ז. בן רבי אריה לייב. נפטר בשנת ש"פ.

ח. בן רבי מרדכי יפה - "בעל הלבושים" זי"ע.

ט. בן רבי אברהם מבוהמיה. רב על כל ממלכת פולין, ונודע לשם בדברי ימי פולין, [לשון הסמ"ע בהקדמתו לשו"ע חו"מ]. תלמיד בעל ה"תרומת הדשן". העמיד תלמידים רבים, והיה בקי בשבע חכמות. חיבר הגהות לטורים, והרמ"א הביאם. יש מוסיפים דורות נוספים למעלה בקודש, בגירסאות שונות למיניהם, אולם הכל השערות בעלמא, ואין להם כל בסיס איתן.

* * *

הגאון הקדוש רבי מרדכי יפה מפוזנא - ה"לבוש" זי"ע, נולד בשנת ר"צ. תורת הנגלה למד אצל המהרש"ל והרמ"א, ותורת הסוד למד אצל הגאון רבי מתתיהו דלקראט - מפרש ה"שערי אורה". שימש כראש ישיבה בפראג, ואז החל בחיבורו הגדול - ספרי הלבושים. בשנת הגירוש שנת שכ"א במדינת פיהם, עבר לויניציא, ושם למד אצל רבי יצחק אבוהב הקדמון, שלפי המסורת [הובא בהקדמת המגיה לספר הלבושים תחת הכותרת "מעשה רב"] אירע לו בתקופה ההיא שלא ענה אמן על ברכת תינוק, והחכם מהר"י אבוהב נידהו, ולא נתפייס לו עד שהבטיח לו שיקבל עליו לפרסם הסיפור בכל מקום בו תדרוך כף רגליו, ויודיע על החטא החמור ועונשו.

כשנפטר בעל "מבוא שערים" - הגאון רבי נתן מהורודנא, עלה למלא מקומו בעיר הורודנא, ויסד שם בית מדרש שנקרא על שמו, וגם נחרת על כותל המזרח: "אשר יסד הלבוש"ש מלכות לפ"ק". כשנפטר המהר"ל, עלה על מקומו, וכיהן שם עד עלותו לגנזי מרומים. השיב לכל שואליו,

נפתלי אהרן וקשטיין
ויתילדו / המאגר העולמי לכתבי היוחסין
רבי ינאי 56/12 אשדוד
טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905

לתשומת לבכם, כתובת הדוא"ל הישנה שלנו - vekshtein@bezeqint.net - בוטלה!
כתובת הדוא"ל החדשה היא מעתה: 0765104905@bezeqint.net

ואף בשבועות האחרונים כששכב על ערש דווי, פנו אליו בשאלה מכרעת בענין גט, [כפי שהובא בשו"ת מהר"ם לובלין סימן קכ"ב]. וכן יש תשובה ממנו שכותב: "והרי אני עכשיו מוטל על ערש דווי ל"ע, ותולה בדין מלך מלכי המלכים יתברך שהוא יסעדני לשלוח לי תרופה ורפואה מחולי זה". ובסוף אותה תשובה נכתב: "בהיות שהגאון הנזכר (הלבוש) מוטל על ערש דווי... וידי הגאון... כבדים, וכמעט שאין רישומו ניכר, ביקש מאתנו לאשר ולקיים חתימתו". התשובה היא מיום ר"ח אדר שני שנת שע"ב, ויומיים לאחר מכן - ביום ג' לחודש - החזיר נשמתו הטהורה ליוצרו. חיבר עשרה ספרים, אשר שמם הכולל היא: "לבושים" על כל ההלכות של הטור, ומנמק טעם ההלכה. מעת שיצא לאור עולם: "הלב חומד ומושך כל העם והלומדים, ללמוד וללמד לקבוע עתים... שמפרש דבריו כשמלה, דבר הטוב וביה ממשא בטעמא ופירושא, [לשון רבי אליהו שפירא בהקדמתו לאליהו זוטא].

פרק י

משפחות: ברודא, גרעטץ, פירשט

רבי שמואל מרגליות יפה שלעזינגער, הנ"ל פרק ט' אות ג', היה:

א. חתן **רבי משה ברודא - אב"ד דק"ק באמבערג**. כיהן כאב"ד בכמה קהילות בבאמבערג, ומשם עבר לכהן בוורמייזא. נפטר ביום כ"ו בכסלו - יומי דחנוכה - שנת תק"ב, ומנו"כ בוורמייזא. זוגתו, מרת ריינא ע"ה.

ב. בן **רבי אברהם ברודא - אב"ד דק"ק פרנקפורט דמיין**, ה"ה הגאון הנודע בעל ה"אשל אברהם". נפטר ביום א' דר"ח אייר שנת תע"ז.

ג. בן **רבי שאול ברודא מבומסלא**.

ד. בן **רבי משה ברודא - פרנס ומנהיג בק"ק פראג**.

* * *

בעל ה"אשל אברהם" הנ"ל, היה:

ה. חתן - בזיוו"ר - **רבי אליעזר ליפמאן גרעטץ - אב"ד דק"ק בומסלא**. נפטר ביום ז' בסיון - יום טוב שני של חג השבועות - שנת תנ"ד. זוגתו, מרת שרל ע"ה, נפטרה בפראג בחודש אייר שנת תס"ה.

ו. בן **רבי זאב וואלף גרעטץ**.

* * *

רבי משה ברודא מבאמבערג הנ"ל, היה:

ז. חתן **רבי ישראל פירשט - פרנס ומנהיג דק"ק האמבורג**. ר' ישראל היה גם חותנו של

נפתלי אהרן וקשטיין

ויתילדו / המאגר העולמי לכתבי היוחסין

רבי ינאי 56/12 אשדוד

טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905

לתשומת לבכם, כתובת הדוא"ל הישנה שלנו - vekshtein@bezeqint.net - בוטלה!

כתובת הדוא"ל החדשה היא מעתה: 0765104905@bezeqint.net

הגאון רבי משה רויטנבערג - אב"ד דקהילות קודש אה"ו, [אביו זקינו של הגה"ק רבי ישראל רוטנברג - אב"ד דק"ק גור - אבי ה"חידושי הרי"ם" מגור זי"ע].
ח. בן רבי משה פירשט.
ט. בן רבי חיים פירשט - פרנס ומנהיג דק"ק האמבורג. נפטר ביום כ"ט באדר שני שנת תי"ג.
י. בן רבי ראובן פירשט.

פרק יא

שושלת רבי עקיבא אייגר הראשון [משפחות: אייגר, וואלף, לייטסדורף]

רבי משה גינז מאייזנשטאט, הנ"ל פרק ט' אות ב', היה:

- א. חתן רבי עקיבא אייגר - [הראשון] - אב"ד דק"ק צילץ וק"ק פרעשבורג - בעל ה"משנת רבי עקיבא". נפטר ביום ט"ו באלול שנת תקע"ח. זוגתו, מרת יוטל ע"ה, נפטרה באייזנשטאט, בחודש תשרי שנת תקמ"ב.
- ב. בן רבי שמחה בונם אייגר - פרנס ומנהיג בק"ק הלבדשטאט. נפטר ביום הכפורים שנת תקכ"ד. זוגתו, מרת צפורה ע"ה.
- ג. בן רבי יהודה לייב אייגר - פרנס ומנהיג בק"ק הלבדשטאט. נפטר ביום י"ט באייר שנת תפ"ה.
- ד. בן רבי מאיר בונם'ס גאנזמאן. נודע בדורו בשם: "ר' מאיר בונם'ס". נפטר ביום ח' באדר שני, שנת תל"ד.
- ה. בן רבי שמחה בונם גאנז מטושקא. נפטר בשנת תט"ו, ומנו"כ בפראג.
- ו. בן רבי אליהו גאנז.

* * *

רבי יהודה לייב אייגר הנ"ל, היה:

- ז. חתן רבי דוד וואלף - פרנס ומנהיג בהלבדשטאט. יש מי שביקש לזהות את הקצין רבי דוד וואלף מהלבדשטאט דן עם חותנו של הש"ך. בהמשך הסידרה נתייחס להשערה זו בס"ד. ר' דוד נפטר ביום ט' בכסלו שנת תס"א.
- ח. בן רבי בנימין.

* * *

נפתלי אהרן וקשטיין ויתילדו / המאגר העולמי לכתבי היוחסין

רבי ינאי 56/12 אשדוד

טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905

לתשומת לבכם, כתובת הדוא"ל הישנה שלנו - vekshtein@bezeqint.net - בוטלה!

כתובת הדוא"ל החדשה היא מעתה: 0765104905@bezeqint.net

רבי שמחה בונם אייגר הנ"ל, היה:

ט. חתן **רבי אברהם עקיבא הלוי מהלברשטאט**. נפטר ביום ט"ז בתשרי - חג הסוכות - שנת

תס"ט.

י. בן **רבי משה הלוי**.

* * *

בעל ה"משנת רבי עקיבא" הנ"ל, היה:

יא. חתן **רבי פרץ זאבל לייטסדורף מווינה**. נפטר ביום כ"ה בניסן שנת תקכ"ב. זוגתו, מרת

שרל ע"ה.

יב. בן **רבי יעקב יצחק לייטסדורף מווינה**. נפטר ביום י"א לחודש מנחם-אב שנת תק"ח.

זוגתו, מרת בלומא רבקה ע"ה, נפטרה בווינה ביום ז' בטבת שנת תצ"ח.

יג. בן **רבי [יעקב] משה פרץ לייטסדורף**.

פרק יב

שושלת משפחת מרגליות

הגאון רבי עקיבא אייגר, הנ"ל פרק ט' אות א', היה:

א. חתן - בזיוו"ר - **רבי יצחק איציק פרנס מרגליות מליסא**. נפטר ביום כ"ו באדר שנת

תק"ס, ומנו"כ בליסא. זוגתו, מרת ראדיש ע"ה.

ב. בן **רבי אליהו פרנס מרגליות - פרנס ומנהיג בק"ק ליסא**.

ג. בן **רבי משה מרגליות מליסא**.

ד. בן **רבי לייב מרגליות**.

ה. בן **רבי מרדכי מרגליות - אב"ד דק"ק קראטאשין**.

ו. בן **רבי מנחם מנדל מרגליות - אב"ד דק"ק פינטשוב וק"ק פרעמישלא**. היה מגאוני דורו

המפורסמים, ונחשב לגדול הרבנים בדורו, [וראה בשו"ת "בית חדש" - הב"ח - החדשות, סימן

מ"ד, ופ"ד. וראה הסכמותיו לספרי "דמשק אליעזר" על מסכת חולין, "שפתי כהן" - ש"ך על יורה

דעה, ועוד]. נולד באשכנז, ועבר לפולין. תחילת נשיאותו, אבד"ק פינטשוב. בשנת שצ"ד, כיהן

כרבה של שידלוב. בשנת ת' אנו מוצאים אותו כבר כרבה של פרעמישלא. בפרעות ת"ח ות"ט, נאלץ

לברוח לקראקא. כשחזר, נדהם לראות שאוצרותיו נבזזו, וספריו נשרפו ונקרעו, וגם סדר יחושו.

נשא בקראקא, את זוגתו הראשונה, אם ה"בנים", מרת שיינדיל ע"ה, שהיתה בתו של **רבי משה**

מרדכי מרגליות מקראקא - ראה להלן. לאחר פטירתה, נשא את בתו של הגאון **רבי משה חריף** -

אם בנותיו. נפטר ביום כ"ג בניסן שנת תי"ב, ומנו"כ בפרעמישלא. נוסח מצבתו: "נטמן אסרו חג

נפתלי אהרן וקשטיין ויתילדו / המאגר העולמי לכתבי היוחסין

רבי ינאי 56/12 אשדוד

טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905

לתשומת לבכם, כתובת הדוא"ל הישנה שלנו - vekshtein@bezeqint.net - בוטלה!

כתובת הדוא"ל החדשה היא מעתה: 0765104905@bezeqint.net

פסח, שנת תי"ב לפ"ק, הגאון החסיד המפורסם מו"ה **מנחם מענדיל שטנגן** זצ"ל, ואצלו נקבר בנו הרב מו"ה אליהו ז"ל.

ז. בן **רבי יואל פייבוש שטנגן**. "רבני וחסיד, זורע צדקות, ומצמיח ישועות, וביתו פתוח לרווחה, יומם יצווה ה' חסדו במסחרו, ובלילה שירה עמו. ובחצי ימיו הלך לעולמו". [קרבן אורה" - גלוסק]. "יא שמשפחת שטענגן גלתה מספרד לפולין, והיתה מהמשפחות היחידות שהצליחו להוציא את רכושם משם. זוגתו, מרת פרדכי ע"ה. יש כותבים ששם אביו הוא **רבי יצחק שטענגלי**, והוא הנזכר בשו"ת הרמ"א סוף סימן כ"ב.

* * *

רבי מנחם מנדל מרגליות מפרעמישלא הנ"ל, היה:

ח. חתן - בזיו"ר - **רבי משה מרדכי מרגליות** - מח"ס חסדי ה' - ר"מ בק"ק קראקא. מתלמידיו המובהקים של **המהרש"ל**. ריש מתיבתא בקראקא, במשך עשרים שנים רצופות, מיום פטירת הגאון המפורסם **רבי יוסף כ"ץ מקראקא** - בעל ה"שארית יוסף". למרות ששימש גם כרב ואב"ד דק"ק וינה, אולם מרבית זמנו איווה למושב לו בקראקא. מלבד גאונותו וגדולתו בים התלמוד והפוסקים, נודע בדורו כמקובל אלוקי הבקי בריז התורה וסודותיה. חיבר את ספרו "חסדי ה'" [קראקא שמ"ט] - המכיל ביאור על הפסוק "ולך ד' החסד", וביאור על שלוש עשרה מדות. כמו כן, כתב הגהות על זוהר חדש [קראקא שס"ג], עם הגהות האר"י הקדוש זי"ע. חיבר ספר "מענה רך" - תחינה לדופקים בתשובה, [ומזכירו השל"ה הקדוש במסכת פסחים דרוש ו', עיי"ש]. כן חיבר "פיוטים" ו"סליחות" שונות. נפטר ביום י' בכסלו שנת שע"ז. נוסח מצבתו: "זה קבר איש אלוקים, קדוש יאמר, מצות ד' שומר, שר וגדול בתורה, בפלפול וסברא, ובמקרא ובמשנה וגמרא, הגאון ר"מ מו"ה **מרדכי מרגליות**".

ט. בן **רבי שמואל מרגליות**. יש מזהים אותו כהגאון **רבי שמואל מרגליות** שהיה אב"ד דק"ק פוזנא, ויש עוד לעיין בדבר. יש מציינים שהוא היה בנו של **רבי משה מרגליות** - פרנס ומנהיג בפראג. נפטר בצעירותו, בשנת רפ"ה, והניחו מצבת אבן אחת על מקום קבורתו ומקום קבורת אביו הגאון אבד"ק פראג. והשלימו לנוסח מצבת אביו, כך: "ובנו... **משה ז"ל** בתמים וביושר נהג עניניו, בכבוד גדול וריח טוב נתנו שמניו, ומשה לא ידע כי קרן אור פניו, ויבכו העם על לא נתמלאו שניו". אלא שעל פי העיון במקורות מהימנים ומוסמכים, נודע לנו כיום בוודאות ש**רבי שמואל מרגליות** לא היה נכדו - בן בנו - של **רבי יצחק אייזיק מרגליות**, כי אם בנו.

י. בן **רבי יצחק אייזיק מרגליות** - אב"ד דק"ק פראג. רבה של קהילת פראג, אשר ניהל שם גם את הישיבה יחד עם ידידו הגאון הגדול המפורסם **רבי יעקב פולק** - אבי שיטת החילוקים והפלפולים. משיבה זו, יצאו כל גדולי הדור שלאחריהם. לאחר שנאלץ הגאון רבי יעקב פולק

נפתלי אהרן וקשטיין ויתילדו / המאגר העולמי לכתבי היוחסין

רבי ינאי 56/12 אשדוד

טלפון: 08-8679877 / פקס: 076-5-104905

לתשומת לבכם, כתובת הדוא"ל הישנה שלנו - vekshtein@bezeqint.net - בוטלה!

כתובת הדוא"ל החדשה היא מעתה: 0765104905@bezeqint.net

לעזוב את פראג, נשאר הגאון רבי יצחק אייזיק "ראש הישיבה" היחידי. נוסח אחד מחתימותיו בתקופה זו: "נאום הקטן אייזיק מרגליות היתום, בן לא"א הגאון מוהר"ר יעקב מרגליות זלה"ה, רועה צאן בק"ק פראג הבירה". חיבר ספר "סדר גיטין וחליצה" יחד עם פסקי אביו הגאון, ונדפס לאחרונה מתוך כתבי ידות נדירים. נפטר ביום כ"ד באדר שנת רפ"ה, וזה נוסח מצבתו: "מוהר"ר יצחק אייזיק מרגליות ז"ל ראש הישיבה ואב"ד חכם ועניו, ויהי כי זקן יצחק ותכהינה עיניו, ויגוע ויקברוהו משה ויעקב בניו, במותו ניכר כי נסתלקו עניו, על מוהר"ר אייזיק ועל מוהר"ר משה ארים קולי, כל השומע יצעק ליי".

יא. בן רבי יעקב מרגליות - אב"ד דק"ק ניערנבערג - בעל "סדר גיטין וחליצה". שימש כאב"ד בקהילות קדושות אלו: אוגסבורג, ווירצבורג, מגנצא, וניערנבערג. הוא היה אבי כל תופשי תורה, וממנו יצאה אורה לכל ישראל, בהעמידו תלמידים רבים גדולי הדור, אשר הפיצו מעינות חכמתו ותורתו חוצה, ותלמידיו העמידו תלמידים לאלפים, גאוני ארץ, אשר עד שזרחה שמשם של אלו הגאונים, היתה ארץ פולין ריקנית כמעט לחלוטין מגדולי התורה, כמו שכתבו רושמי תולדותיו. כנזכר לעיל, חיבר ספר "סדר גיטין וחליצה" יחד עם בנו הגאון הנ"ל.

* * *

יש מוסיפים: בן רבי משה מרמונדא, והוא: "מיקרי עיר ליוורנו. ונוות ביתו עקרת הבית שמה: מרת מרגלא ע"ה. הוא היה גדול בתורה, ואשתו פרקה עול רחיים מעל צווארו, ידיה שלחה במסחר, ויצו ה' את ברכתו בכל אשר עשתה, ולזכרונה הוסיף לה בנס הגאון את שם הכינוי: מרגליות". זהו פחות או יותר הנוסח הקבוע של הסיפור, כפי שמופיע אצל כותבי תולדות משפחה זו. אולם, הגאון בעל ה"מטה אפרים" - רבי אפרים זלמן מרגליות, חקר גם הוא את תולדות משפחתו, ואף חיבר על כך את ספרו "מעלות היוחסין", ולא מזכיר שם כלל את רבי משה זה, ולא את הסיפור של מקור השם "מרגליות". לכן, רבים מחוקרי הדורות מפקפקים בצירוף דור זה לשלשלת היוחסין של משפחת "מרגליות", ובפרט שלא מצאנו מקור מוסמך לסיפור זה.

* * *

רבי משה מרגליות מליסא הנ"ל, היה:

יב. חתן רבי יצחק איצק - אב"ד דק"ק ליסא.

יג. בן רבי משה גרשון.

* * *

רבי יצחק איצק פרנס מרגליות הנ"ל, היה:

טו. חתן רבי מאיר מליסא.

טז. בן רבי שמואל מליסא.

בירורים והערות בשושלת היוחסין במאמר הבא בעה"ש"ת